

LATVIEŠI ĀRZEMĒS ▶ 6

Roberts Blumbers: "Grūti pierunāt Amerikas kompānijas braukt uz Latviju. Izdevās."

MANI GADI. MANS KAPITĀLS ▶ 12

Ērika Priekule, izmantojot dabas materiālus, piešķir otro mūžu dažādiem priekšmetiem.

Stratēģiskās komunikācijas mērķis – skaidrot.

Vakar oficiāli atklāja NATO Izcilības centru.

LATVIJĀ ▶ 4

Šlokenbekas lietā meklē vainīgo. Dzirnavezers attīrās, lietu izmeklē Ekonomisko noziegumu apkarošanas nodaļa.

SAIMNIECĪBA ▶ 7

Eiropa cīnās ar imigrantiem.

Patvēruma meklētāji pārplūdi-
na Vāciju.

ĀRZEMĒS ▶ 8

VĀRDA DIENAS

21. augusts Janīna (3608),
Linda (7528). 22. augusts
Rudīte (1560), Everts (238).
23. augusts Vitālijs (7668),
Ralfs (3805), Valgudis (1).

Dat.: PMLP

LAIKS

+22 °C
+26 °C
▶ 2

Zolitūdes mācībām jāmaina likumi

Izmeklēšanas komisijai vajadzētu pašai iesniegt daļu no labojumiem tiesību aktos

TIMURA SUBHANKULOVA UN IEVA LŪKA/LETA FOTO, JĀNA GRUZDINA DATORGRAFIKA

Saeima 2014. gada 11. novembra sēdē izveidoja parlamentārās izmeklēšanas komisiju, kurā strādāja no katras Saeimas frakcijas iecelti divpadsmit tautas priekšstāvji ar deputātu Ringoldu Balodi (attēlā centrā) vadībā ("No sirds Latvijai") un kuras uzdevums gada laikā ir konstatēt un izvērtēt nepilnības valsts un pašvaldību iestāžu darbā un tiesību aktos, kas bija iemesls Zolitūdes traģēdijai, kad bojā gāja 54 cilvēki un daudzi tika ievainoti. Mērķis ir arī nosaukt vārdos par nepilnībām atbildīgās amatpersonas. Pirmie divi uzdevumi, iesaistot daudzus ekspertus no celtniecības jomas nevalstiskajām organizācijām, ir izpildīti, taču trešo mērķi deputāti mēģinājuši sasniegt tā, lai tie, kas lasa sagatavoto gala ziņojuma projektu, šos uzvārdus būtu spiesti meklēt paši ziņojumā daudzajos pielikumos, nevis "trekni" izceltus ziņojuma secinājumu daļā. Pagaidām nav arī skaidrs, kurš sagatavos labojumus tiesību aktos, uz kuru nepieciešamību komisija norādījusi, kā arī tas, kur radīsies papildu nauda Būvniecības valsts kontroles birojam, Patērētāju tiesību aizsardzības centram un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam 15 depo ēku jaunbūvei, 32 pašreizējo depo rekonstrukcijai un 40 depo renovācijai. ▶ 4

"Separātisti" slapstās

Pagaidām nav tiesāts neviens prokremlisko teroristu pusē karojušais Latvijas iedzīvotājs

Igaunijas tiesa atļāvis izdot tiesāšanai Ukrainā savas valsts pilsoni, kurš karojis pret Ukrainas spēkiem Luhanskas prokremlisko teroristu rindās. Tikmēr Latvijā līdz tiesai nav nonācis neviens cilvēks, kurš karojis teroristu rindās Ukrainā. Drošības policija uzsāksi

kriminālprocesu saistībā ar vairāku Latvijas iedzīvotāju dalību nelikumīgos militārajos grupējumos, kas karo Ukrainas austrumos.

Igaunijas laikraksts "Eesti Päevaleht" ziņo, ka šis ir pirmais gadījums Igaunijā, kad kādam tās pilsonim izvirzītas apsūdzības par

karošanu Ukrainā, turklāt līdz šim neviena ar terorismu saistīta lieta Igaunijā nav nonākusi tik tālu. Igaunijas Drošības policija 34 gadus veco Vladimīru aizturēja jau šā gada februārī, kad viņš mēroja ceļu uz Krieviju, lai pēc tam dotos uz Ukrainas austrumiem. Tur jau

viņš bija devies iepriekš. Izmeklēšana noskaidrojusi, ka viņš jau karojis Luhanskas apgabalā pērn jūnijā un novembrī, abos gadījumos Ukrainā pavadot aptuveni mēnesi. "Abos gadījumos, kad Vladimīrs devās uz Ukrainu, viņš pievienojās Luhanskas reģionā aktīvai

bruņotai grupai, kuras mērķis, atsaucoties uz Ukrainā iegūtu informāciju, bija pastrādāt teroristiskus noziegumus pret Ukrainas valsti," laikrakstam atklājis galvenais prokurors Stīvens Hristo Evestuss.

Turpinājums 5. lpp.

Zolitūdes mācībām jāmaina likumi

Turpinājums no 1. lpp.

Jāpieņem ar absolūto balsu vairākumu

Izmeklēšanas komisija gala ziņojumu gatavoja parakstīt pirmdien, lai to nodotu apspriešanai Saeimas plenārsēdē, bet pēc tam – publicēšanai "Latvijas Vēstnesī". Lai nepieļautu, ka gala ziņojums vispār netiek izskatīts Saeimas sēdē, kā tas notika, piemēram, ar Krājbankas maksātspējas izmeklēšanas lietu, kur deputāti izrādījās kā "čika kaleļi", jo komisijas darbs tika nomests zemē, tās priekšsēdētājs Ringolds Balodis izstrādājis grozījumus parlamentārās izmeklēšanas komisijas likumā, kas jau divos lasījumos ir izskatīti. Pašreizējā tiesību aktā ir norādīts, ja gala ziņojumu neparaksta kaut viens komisijas pārstāvis (Krājbankas lietā neparakstīja četri. – M. L.), to neizskata Saeimas sēdē, kā arī nepublicē "Latvijas Vēstnesī". Baloža iesniegtais labojums šādu situāciju vairs nepieļauj, pietiek ar to, ka ziņojumu pieņem ar absolūto balsu vairākumu. Viņš kopā ar citiem deputātiem rosinājis likumu papildināt ar pantu, kas noteic, ka gala ziņojumā atspoguļotos priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai izskata un izvērtē tā Saeimas komisija, kura ir atbildīga par attiecīgo jautājumu.

Ko nozīmē izskatīt un izvērtēt?

R. Balodis sacīja, ka izmeklēšanas komisijas

priekšlikumi ir jānodod Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, kurai vajadzētu izstrādāt konkrētus tiesību aktu grozījumus, lai neatkārtotos Zolitūdes traģēdijai līdzīgas nelaimes.

Komisija gala ziņojumā ir atzinusi, ka, izstrādājot Būvniecības likumu (šis process ilga divus gadus), nav veikta pietiekama būvniecības jomas problēmu izpēte un nebija noteikti mērķi, kas ar jauno regulējumu būtu jāsasniegt. Būvniecības likums ir nekvalitatīvs, tas satur savstarpēji pretrunīgas normas un ir mākslīgi sarežģīts, kas rada riskus sabiedrības drošībai, secina deputāti un nāklajā ar priekšlikumu Tautsaimniecības komisijai atvērt šo likumu, to cita starpā papildinot, piemēram, ar tiesībām valdībai izstrādāt atsevišķus noteikumus, kuros būtu regulēta būvprojekta ekspertīzes gaita, precīzi nosakot arī obligāti izdarāmos apņēmus. Izmeklēšanas komisija aicina Saeimas Tautsaimniecības komisiju izvērtēt priekšlikumu stiprināt būvinspektīzes veicēju atbildību, Būvniecības likumā nosakot būvprojekta autoru un ekspertīzes veicēju solidaritātes atbildību.

Izmeklēšanas komisija norāda, ka Latvijā ir vesela virkne vēsturiski (pirms 20 – 30 un vairāk gadiem) uzņēmumu ēku, kas tiek ekspluatētas, kaut arī pienācīgā kārtībā nav pieņemtas ekspluatācija vai nav saglabāju-

šies dokumenti, kas apliecina to nodošanu lietošanai. Tādējādi rodas draudi sabiedrības drošībai, jo nav zināms, kā notikusi šo ēku būvniecība un vai to apdzīvošana ir droša. Deputāti uzskata, ka Tautsaimniecības komisijai ir jāizstrādā labojumi Būvniecības likumā, kas uzliek pienākumu valdībai pieņemt noteikumus vēsturiski uzņēmumu būvju ekspluatācijas drošuma pārbaudei.

Izmeklēšanas komisija sadarbībā ar celtniecības jomas nevalstiskajām organizācijām, kā arī augstskolu mācībspēkiem ir izpētījusi būvniecības speciālistu sertifikācijas kārtību, kur atklājusies būtiskas nepilnības un trūkumus un izvirzījusi valdībai un Saeimai priekšlikumus to novēršanai. Komisija iedziļinājusies arī būvuzstrādājumu problēmās, secinot, ka valsts institūcijas nekontrolē, vai būvuzstrādājumi tiek pareizi lietoti.

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir ierosinājis tiesību aktos noteikt kārtību, ka par būvdarbu kontroli atbildīgās iestādes būvinspektori pārliecinās par celtniecības materiālu atbilstību paredzētajam mērķim un projektā izvirzītajām prasībām.

Lai gan ir noteikti būvdarbu dalībnieku pienākumi un atbildība, tomēr nav skaidrības, kas uzņemas galveno atbildību par neatbilstošu būvuzstrādājumu izmantošanu. Komisijas ieskatā, Būvniecības likumā

jānoteic, ka galvenā atbildība jāuzņemas būvdarbu veicējam – ģenerāluzņēmējam, tāpēc Tautsaimniecības komisijai ir jāizstrādā un jāpieņem attiecīgi grozījumi likumā.

Nost ar zemāko cenu!

Deputāti konstatējuši, ka jāatver arī Publisko iepirkumu likums, lai nepieļautu zemākās cenas dominēšanu: "Jāveicina saimnieciski izdevīgāka piedāvājuma kritērija izvēle, lai izskaustu būvniecības iepirkumos zemākās cenas principu, kas rada nebalvīgus apstākļus kvalitatīva rezultāta sasniegšanai. Ekonomikas ministrijai, sadarbojoties ar nozares speciālistiem, būtu jāizstrādā vadlinijas un kritēriji saimnieciski izdevīgāka piedāvājuma izvērtēšanai, ņemot vērā ne vien cenu, bet arī būvdarbu izpildes termiņu, garantijas un defektu novēršanas laiku. Papildus minētajam likumā ir jāpalielina iepirkuma procedūrā uzvarējušo pretendentu atbildība par būvdarbu izpildes kvalitāti."

Ekonomikas ministrijai Būvniecības un mājokļu politikas departamenta direktore Ilze Oša uzskata, ka gala ziņojumā konstatētais izņēmums būvniecības jomas problēmas, tomēr ne visiem secinājumiem varot piekrist, jo tie pamatojas uz ekspertu atzinumiem, kas nebalstās uz izpēti.

"Ekonomikas ministrijai ar būvniecības padomes līdzdalību jau strādā pie valsts ie-

pirkuma problēmu risinājumiem, lai izskaustu ēnu ekonomiku, zemākās cenas principu utt.," pastāstīja departamenta direktore un piebilda, ka izmeklēšanas komisijai bijis pārāk īss laiks, lai varētu izdarīt visaptverošus un objektīvus secinājumus.

Baloža vadītajai komisijai darbs jāturpina

Savukārt Saeimas Tautsaimniecības komisijas priekšsēdētājs Romāns Naudiņš (Nacionālā apvienība) sacīja, ka Saeimā strādā simts deputāti un visiem ir jāiesaistās ar būvniecību saistīto tiesību aktu izstrā-

dē. "Komisijai ir ļoti plašs darba lauks – gan vide, gan būvniecība, enerģētika, lauksaimniecība... Parlamentārā izmeklēšanas komisija ir pamatīgi iedziļinājusies būvniecības problēmās, tāpēc uzskatu, ka tieši šīs komisijas deputātiem vajadzētu izstrādāt un iesniegt Tautsaimniecības komisijai jau konkrētus grozījumus likumos. Pretējā gadījumā mums būs jādarbojas – vēlreiz jāpēta tas, ko jau izdarījusi parlamentārās izmeklēšanas komisija," secināja Naudiņš un piebilda, ka gala ziņojumu analizēšot un vērtēšot.

UZZINA

- Divpadsmit Saeimās ir tikušas izveidotas 29 izmeklēšanas komisijas.
- Pirmajā neatkarības laikā parlamentārās izmeklēšanas komisijas tika veidotas politisku iemeslu dēļ (notiek cīņa pret PSRS atbalstītās Komunistiskās partijas aktivitātem).
- Otrajā neatkarības laikā komisijas pamatā darbojas, lai izpētītu liela apmēra finanšu noziegumus, saistītus ar banku pārņemšanu, banku restrukturizāciju vai korupciju; pārbaudītu izbijušu premjerministru finansiālo darbību, kļēdētu aizdomas par atsevišķu banku, kapitālsabiedrību un pat sanatoriju pieļautajām privatizācijas procesa neilikumībām.
- Zolitūdes traģēdijas lietā šobrīd prokuratūra ir uzraudzīusi apsūdzības deviņām personām: sagruvušās ēkas būvzinieņiem Ivaram Sergetam, veicēja projekta būvinspektīzes veicējam Andrim Gulbim, sabrukusī ieluveicēja projekta autoram arhitektam Andrim Kalinam, uzņēmuma "ReRe" būvdarbu vadītājam Stanislavam Kurpiņam, būvuzraugam Mārtiņam Draudīnam, trīs Rīgas pilsētas Būvvaldes darbiniekiem, kā arī "Maxima" darbiniecei Innai Šuvajevai. Lietā turpinās pirmstadijas izmeklēšana.

Avoti: Dr. iur. Ringolds Balodis, Latvijas Universitātes profesors; Latvijas Republikas prokuratūra

Stratēģiskās komunikācijas mērķis – skaidrot

Vakar Kalnciema ielā 11a oficiāli atklāja NATO stratēģiskās komunikācijas izcilības centru jautājumus, un par godu šim notikumam Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika konference.

GIRTS VIKMANIS

Uzrunājot klātesošos, NATO ģenerālsekretāra palīga vietnieks Džeimss Apaturajs uzsvēra, ka informācijas joma kļūst aizvien vairāk militarizēta. "Mums nepieciešams labāks mediju monitorings, labāki eksperti, ātrāka atbilde," sacīja Dž. Apaturajs. Eksperti un politiķi konferencē vairākkārt uzsvēra, ka stratēģiskās komunikācijas NATO izpratnē nav saistītas ar propagandu, bet gan tās lēmumu skaidrošanu. Igaunijas ārlietu ministre Marina Kaljurande diskusijā atzina, ka ir cilvēki, kas uzskatot, ka stratēģiskā komunikācija esot "vudu", bet patiesībā tā skar ikvienu cilvēku mūsu sabiedrībā. Gan no Igaunijas ārlietu ministres, gan no Latvijas prezidenta Raimonda Vējoņa izskanēja doma, ka stratēģisko komunikāciju mērķis ir arī skaidrot saviem valsts iedzīvotā-

jiem, kā darbojas NATO. "Mēs esam gadiem bijuši pakļauti Krievijas smadzeņu skalošanai. Mums nepieciešams skaidrot lēmumus iedzīvotājiem, piemēram, kā pēc Igaunijas Neatkarības dienas parāde notika Narvā. Tomēr esmu priecīga, ka pēc Krimas aneksijas atbalstu NATO Igaunijā izteica 37 procenti krieviski runājošo iedzīvotāju, lai gan viņi ir pakļauti ļoti intensīvai Krievijas propagandai," sacīja M. Kaljurande. "Mums tās jāskaidro normāla cilvēku valodā, nevis NATO slengā," viņa piebilda. Tikmēr R. Vējonis diskusijā uzsvēra: "Mums pašiem jābūt skaidrībā, kādi ir NATO mērķi. Citādi mūsu aliansi var apsūdzēt neokolonālismā un vērties pret mums. Mums jāskaidro NATO loma. Centrs tam arī ir domāts."

Konferencē un centra atklāšanā bija ieradies arī ASV senators Džons Makeins, kurš uzsvēra, ka Krievija izvērs informācijas karu un diskreditē Rietumu liberālo pasauli. Viņš sacīja, ka NATO stratēģiskajai komunikācijai jādarbojas pārliecinot un izsmalcināt, jāpanāk, lai sabiedrība to saprastu.

NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra jaunās ēkas atklāšana Rīgā aizritējusi augstā līmenī. Attēlā: centra atklāšanā piedalās Lietuvas prezidente Daina Gribaускаite, Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis un ASV senators Džons Makeins.

IEVA ČIKA/LETA FOTO